

מסורת הש"ס

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

לה

עין משפט
גרי מצוה

עג א מיי פיי מלכות
שנעוה לכה :
עד כ מיי שם פיי הלכה
: מ
עד ג מיי שם ה' :
עז ד מיי שם הלכה :
עז ה מיי שם פק' :
הלכה :
עז ו מיי שם פק' ט
הלכה :
עז ז ח מיי שם ה' :
ט מיי שם הלכה יא
ופיי שם הלכה ג :
מ מיי שם מלכות
עוהוה כמכח הלכה
: מ

כ מיי פיי מלכות
ממרט הלכה ג פק'
לאזן רעט פור פיי יוד
סימן רמח ספ' א :
ג מיי פיי מלכות
סמרהינה הלכה ג פק'
לאזן רעט פיי ו פיי
וימ' סימן ט פיי א :
ד מיי שם הלכה ד
טו פיי שם פק' ג :
ה מיי פיי מלכות
שנעוה הלכה יא :
ו מיי פיי מלכות
יקרי' תורה הלכה ג
פמ לאזן ג פיי ו פיי
יוד סימן רעט פיי א :
ז מיי שם ה' :
ח מיי פיי מלכות
שנעוה הלכה ג הלכה
: מ

מוסף רש"י

דבכולן נאמר בהן
ונעלם כל המסות
קרקע עלה יודע, ששם
נתי ופומחא מקמ
ורקיע, למחר ועלם,
ובאן. שנעוה עתה, לא
למחר ועלם (עליו כה)
רא. ובעיי' כריות ט. ה.
שלח ביד עבדו. הנוסע
השני צד עבדו. ועל
לא. שאם אתם יודעין
לו עדות. לנפול דיע פשוט.
יכול יהו חייבין. הפדס
קרקע שנעוה העדות אם
לא העדותו וערכו יח.
ודר לא יחד עדי. עשר
השנים צד עבדו ושם.
ועיי' ג' נוסח אחרת ג' פ.
אם לוא יגיד כתיב.
שמואל מלא למרסם לו
לא יגיד ושאל פוע,
שמשפט שאלו מועטם
(ועליו ג' פ.)

רבינו תנאל (רמב"ם)

כל העומדין כאן יחד
עדי וחייבין. אמר לשנים
(בר) שאם אתם יודעין לי
עדוה שתבאו וחייבין.
הן יודעין לו עדות עד
מפי עד. יכול יהו חייבין.
ה' לא יגיד ונשא
עונו כראין להניח הכותב
מדרב: מתני' שלח ביד
עבדו או שאמר להן
הנהבע משביע אני עליכם
כו. הרי אלו פטורין
עד שישמעו מפי החיוב.
ורמשה ר' אלעזר מדרבתיב
אם לוא יגיד כלומר אם
לו לא יגיד ונשא עונו.
הא לאחר אם לא יגיד

או שהיה אחד מהן קרוב או פסול הרי אלו פטורין. אף על גב
דכבר שמענו דאין נוהגת אלא כראין להעד אלו פטורין למיתני
הכה דלפ"י אם יש שלשה עדים והשנים כשרים פטורין לעדות
שנעלה מקצתה נעלה כולה. מתוספות הי"ר משה: **באלף** דלת
ביוד ה"י. אע"ג דהסוגה אה
השס נאומותיו אין לו חלק כו"ט
שמה כיון שאינו מתכוין לשם מותר.
גם זה מתוספות רבינו משה:
טבפר"ח (י) גרס א"ר מן השס אינו
נמחק וימימה דמאי שנה
מ"ג מלכות וי"ד משדי דנמחקין
לפי שאין שם כפני עמו ושמה משום
דשס המיוחד הוא יש להחמיר בו
יומר: **ס"ה"ג** אין הלכה ברבי
יובי ואינן ר' ללא תימא ינומוקו
עמו וכן [גרס] ר"ח:
באחרונה

עדות שתבאו ותעידו הרי אלו פטורין (עד שהיה מתכוין להם) אמר לשנים
משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני שאם אתם יודעין לי עדות שתבאו
ותעידו ששאינו יודעין לך עדות והם יודעין לו עדות עד מפי עד
או שהיה אחד מהן קרוב או פסול יהי אלו פטורין. שלח ביד עבדו או
שאמר להן הנהבע משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבאו
ותעידו הרי אלו פטורין. יעד שישמעו מפי התובע: **גמ'** ת"ר משביעני עליכם
אם לא תבאו ותעידו שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים וזו ולא נתן יכול יהו
חייבין ת"ל יתחמא תחמא לגזירה שהו נאמר כן חמא ולאמר להלן החמא
מה להלן בתביעת כמון ויש לו אף כן בתביעת כמון ויש לו: משביע אני
עליכם כשתדעו לי עדות כו': ת"ר משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות
שתבאו ותעידו יכול יהו חייבין ת"ל יושמעוה קול אלה והוא עד או ראה או
ידע מי שקדמה עדות לשבועה ולא שקדמה שבועה לעדות: עמד בבית
הכנסת ואמר משביעני עליכם: אמר שמואל יאפילו עדיי ביניהן פשיטא לא
צריכא דקאי עילויה מהו דתימא כמאן דאמר להו דמי קמ"ל תניא נמי הכי
ה"רמא סיעה של בני אדם עומדין ועדיי ביניהן ואמר להן משביעני עליכם
אם אתם יודעין לי עדות שתבאו ותעידו יכול יהו חייבין ת"ל והוא עד
והרי לא יחד עדיי יכול אפילו אמר כל העומדין כאן תלמוד ואמר והוא עד
והרי יחד עדיי: אמר לשנים משביע אני עליכם: ת"ר אמר לשנים משביע
אני עליכם פלוני ופלוני אם אתם יודעין לי עדות שתבאו ותעידו והן יודעין
לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול יכול יהו חייבין ת"ל
: אם לא יגיד ונשא עונו כראין להגדה הכתוב מדרב: שלח ביד עבדו וכו':
ת"ר שלח ביד עבדו או שאמר להן הנהבע משביעני עליכם שאם אתם יודעין
לו עדות שתבאו ותעידו יכול יהו חייבין ת"ל אם לא יגיד ונשא עונו מאי
תלמודא אמר ר"א אם לוא יגיד כתיב אם לו לא יגיד ונשא עונו ואם לאחר
לא יגיד פטור: **מתני'** משביעני (אני) עליכם מצוה אני עליכם אוסרם
אני הרי אלו חייבין בשמים ובארץ הרי אלו פטורין באלף דלת ביוד הי כשדי
בצבאות בחנון ורחום בארך אפים ברב חסד ובכל הכניין הרי אלו חייבין
המקלל בכלן חייב דברי ר"מ והכמים פטורין המקלל אביו ואמו בכולן חייב
(ב) יכבה אלהים זו היא אלה התורה אמר ר' יצחק ויטיב לך ר"מ מחייב והכמים פטורין:
גמ' משביעני עליכם מאי קאמר ר' יהודה הכי קאמר משביע אני עליכם בשבועה האמורה בתורה
מצוה אני עליכם בצוואה האמורה בתורה אוסרם אני עליכם באיסור האמור בתורה אמר ליה אביי אלא הא
דחני רבי חייא כובלכם אני הרי אלו חייבין כובל באורייתא מי כתיב אלא אמר אביי ה"ק ימשביע
אני עליכם בשבועה מצוה אני עליכם בשבועה אוסרם אני בשבועה: באלף דלת
ביוד הרי כשדי בצבאות בחנון ורחום בארך אפים ברב חסד: למימרא דחנון ורחום שמות ניהו ורמינהו
יש שמות שנמחקין ויש שמות שאין נמחקין כגון אל [ב] אלהך אלהים
אלהיכם אהיה אשר אהיה אלף דלת יוד הרי שדי צבאות הרי אלו אין נמחקין אבל הגדול הגבור הנורא
האדיר והרוחץ והאמץ העוזו חנון ורחום אפים רב חסד הרי אלו נמחקין אמר אביי מתניתין כמי שהוה חנון
במי

ומשני להכי כפסד כו': **מתני'** אלא על פסיעת ממון כפקדון.
שאילו העידוהו היו מחייבין אותו ממון אלא זה אם העידוהו לא
היה מחויב שהיה יכול לומר חזרתי כי: משביע אני עליכם. כולה
מתני' מפרש בגמרא: **גמ'** ויש לו.
שהיה עד בלתי שעה: פשיטא.
דאי לא עדים ביניהן מאי אינן
למיתני במתניתין פטורין: לא לריכא
דקאי עלייהו. שומד כל עדי:
מכו דמימא. ודאי להן דקיימי גביה
קאמר והרי יחד עדי קמ"ל: פשיטא
נמי הכי. דאף על גב דגבייהו קאי
פטורין: רכא שיש על בני אדם
ועדיי ביניהן. ע"כ דקאי גבייהו
קאמר מדקאמר קיפא כו"ט אפי' כל
העומדין כאן ת"ל והוא עד: הרי
יחד עדיי. דכיון דאמר מעומדין כאן
אזתן העומדין אלני יחד וחייבין ולי
לא פריש הכי כהדיא מנה כרישא
פטורין: אם לוא יגיד. כמי מלא
למדרש ניה לו אל: **מתני'** מלוה
אני עליכם. בגמרא מפרש: באלף
דל"ט. שם הכתוב באלף דל"ט:
כ"ד ה"י. שם הכתוב ארבע אומות
הכתוב ביו"ד הל': **המקלל** כבולן.
מנכין את השס נחמד על כן יכה
פלוני את פלוני שזה הוא חיובו
ששמקלל שם כסם: חייב מיתה:
המקלל עמונו כו'. מפרש בגמרא [ב].
יכנה ו' אלהים (י) וכן יכנה אלהים
גרס במתני' וכן כמוד וקוד כסדר
משנה מונהגה דהוקיות: זו היא אלה.
אם אמר לעדים אחד מן המקראות
שנקללות יכנה השס בשמפת וגו'
אם לא תעידו וכן (י) יכנה השס
כגון שהיה אחד קורא קללות שנמורה
ואמר לעדים ק"ט יכנה אם לא
תעידו ו' היא אלה דהא כתיב בסי'
ככל אלות הכרית: אל יכף. אם
תעידו או יכרך אם תעידו
סוכרס: ר' מאיר מחייב. (י) ממלל
לאו אתה שומע הן אל יכנה אם
תעידו ואם לא תעידו יכך:
גמ' צוואה האמורה כסורה.
אלה (ט) המלות לו נמנ כפרשת
נדרים (ויקרא ח): **פולנס.** לזון
אסורה ככלל ברזל (המלס קמט):
אוסרם אני כשנוטס. מזכיר את
השס נחמד מכל הלשונות הללו:
כמי

תורה אור השלם
1. תולדות השם ב' חטאת
ושמעה קול אלה והוא
עד או ראיה או ידע אם
לוא יגיד ונשא עונו:
פטורין: אם לוא יגיד. כמי מלא
למדרש ניה לו אל:
אני עליכם. בגמרא מפרש: באלף
דל"ט. שם הכתוב באלף דל"ט:
כ"ד ה"י. שם הכתוב ארבע אומות
הכתוב ביו"ד הל': **המקלל** כבולן.
מנכין את השס נחמד על כן יכה
פלוני את פלוני שזה הוא חיובו
ששמקלל שם כסם: חייב מיתה:
המקלל עמונו כו'. מפרש בגמרא [ב].
יכנה ו' אלהים (י) וכן יכנה אלהים
גרס במתני' וכן כמוד וקוד כסדר
משנה מונהגה דהוקיות: זו היא אלה.
אם אמר לעדים אחד מן המקראות
שנקללות יכנה השס בשמפת וגו'
אם לא תעידו וכן (י) יכנה השס
כגון שהיה אחד קורא קללות שנמורה
ואמר לעדים ק"ט יכנה אם לא
תעידו ו' היא אלה דהא כתיב בסי'
ככל אלות הכרית: אל יכף. אם
תעידו או יכרך אם תעידו
סוכרס: ר' מאיר מחייב. (י) ממלל
לאו אתה שומע הן אל יכנה אם
תעידו ואם לא תעידו יכך:
גמ' צוואה האמורה כסורה.
אלה (ט) המלות לו נמנ כפרשת
נדרים (ויקרא ח): **פולנס.** לזון
אסורה ככלל ברזל (המלס קמט):
אוסרם אני כשנוטס. מזכיר את
השס נחמד מכל הלשונות הללו:
כמי

הגהות הב"ח

(א) בשמנה יכנה ה' וכן
ד"ה יכנה ה' (ב) ר"י
אלהים נה"י וכן יכנה
(ג) ר"ה ו' ה"ל ו' ו' וכן
יכנה השס ו' ו' וכן
יכנה אם לל: (ד) ר"ה
רבי מלך מחייב דבכלל
אמר לל יכנה ו' ו' וכן
הס"ד: (ה) ד"ה אל
האמורה כסורה אלה
החיים כמות אזה ה'
אלה המלות: (ו) ר"ח ד"ה
שפירס. ר"ח עין ג' ק' ד'
ר"ח פ"ה כמון ר"ה הנה
השס (יכ"ב הגמרא):

הגהות הגר"א

[א] בשמנה אל"ס.
נמחק: [ב] נמ' שאין
נמחקין כולן אל אלה כ"ל
(וממ' דנטי כו"ד סימן
רע"ו פ"ק י"ט):

מפון של חובע. משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות תעידו לי. יודעו לו עדות אח"כ. וכפיו בהן פטורין.
שאמר ושמעה קול אלה והוא עד. כלומר מקדם האלה. בעיני שקדמה עדות לאלה ולא שקדמה האלה
לעדות. עמד בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם כי עד פטורין. וכן אם יודעין לו עדות עד מפי עד. או
שהיו קרובין או פסולין פטורין. ח"י עמד בבית הכנסת ואמר משביעני עליכם שתבאו ותעידו לי יכול יהו
חייבין. חיל ושמעה קול אלה והוא עד. ע"כ שיהא מתכוין להם פי' והוא מתכוין לעד אמר שמואל ואפילו
עדים תעידו. וחיל להו רעעיה עילויה. מהו דתימא כמה דמכתובין ואמר להו דמי קמ"ל. תניא נמי הכי ראה
סיעה של בני אדם ועדיי ביניהן כו' עד יכול אפי' אמר כל העומדין כאן. ת"ל והוא עד ויכין שאומר

(ח) איל דליל המלחן כמו שיהו גביהו גמט.